

URZĄD STATYSTYCZNY W BYDGOSZCZY
ul. ks. Stanisława Konarskiego 1-3, 85-066 Bydgoszcz

Kontakt: e-mail: KancelariaUSBDG@stat.gov.pl
tel. 52 366 93 90
faks 52 366 93 56

Internet: <http://bydgoszcz.stat.gov.pl>

KOMUNIKAT O SYTUACJI SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ WOJEWÓDZTWA KUJAWSKO-POMORSKIEGO W SIERPNIU 2017 R.

Nr 08/2017

opublikowany 28.09.2017

- ⇒ W sierpniu 2017 r. odnotowano wzrost przeciętnego zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw w skali roku o 3,6% (przed rokiem wzrost o 2,4%).
- ⇒ Stopa bezrobocia rejestrowanego (10,3%) spadła w skali roku o 1,5 p. proc., a w stosunku do lipca 2017 r. spadła o 0,1 p. proc. Do urzędów pracy wpłynęło mniej ofert pracy w porównaniu z sierpniem 2016 r. oraz mniej w stosunku do lipca 2017 r.
- ⇒ W sierpniu br. przeciętne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw rosło szybciej w ujęciu rocznym niż w 2016 r. (wzrost o 7,9%, w analogicznym miesiącu ub. roku wzrost o 4,6%).
- ⇒ W porównaniu z sierpniem 2016 r. ceny większości artykułów wzrosły, przy czym w grupie artykułów "owoce i warzywa" przeważały spadki cen.
- ⇒ Ceny podstawowych produktów na rynku rolnym były wyższe niż przed rokiem, wyjątek stanowiły ziemniaki, których cena obniżyła się zarówno w porównaniu z sierpniem 2016 r., jak i lipcem br. W skali miesiąca wzrosły ceny żywca wołowego i drobiowego oraz mleka w skupie, a także targowiskowe ceny zbóż. Pozostałe produkty na obu rynkach były tańsze niż przed miesiącem. Pogorszyły się w skali miesiąca uwarunkowania do chowu trzody chlewnej.
- ⇒ Produkcja sprzedana przemysłu wzrosła w skali roku (o 10,2%, wobec wzrostu o 7,3% w sierpniu ub. roku). W skali roku odnotowano wzrost produkcji budowlano-montażowej w przedsiębiorstwach budowlanych o 19,1% (przed rokiem notowano spadek o 24,9%).
- ⇒ Liczba mieszkań oddanych do użytkowania była większa niż w sierpniu 2016 r. (o 88,4%). Spowodowane to było wzrostem w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż i wynajem oraz indywidualnym.
- ⇒ W sierpniu 2017 r. w skali roku odnotowano spadek sprzedaży detalicznej (o 2,0%) i wzrost hurtowej (o 11,1%).

Raport „Koniunktura gospodarcza w województwie kujawsko-pomorskim we wrześniu 2017 r.”

ukaże się na stronie głównej Urzędu Statystycznego w Bydgoszczy:

<http://bydgoszcz.stat.gov.pl>

w dniu 29 września 2017 r.

SPIS TREŚCI

	Strona
Rynek pracy	4
Wynagrodzenia	8
Ceny detaliczne	9
Rolnictwo	11
Przemysł i budownictwo	16
Budownictwo mieszkaniowe	17
Rynek wewnętrzny	20
Wybrane dane o województwie kujawsko-pomorskim	21

UWAGI OGÓLNE

Prezentowane w Komunikacie dane:

- o zatrudnieniu, wynagrodzeniach oraz o produkcji sprzedanej przemysłu i budownictwa, produkcji budowlano-montażowej, a także o sprzedaży detalicznej i hurtowej towarów dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób,
- o sektorze przedsiębiorstw, dotyczą podmiotów prowadzących działalność gospodarczą w zakresie: leśnictwa i pozyskiwania drewna; rybołówstwa w wodach morskich; górnictwa i wydobywania; przetwórstwa przemysłowego; wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawy wody; gospodarowania ściekami i odpadami oraz działalności związanej z rekultywacją; budownictwa; handlu hurtowego i detalicznego; naprawy pojazdów samochodowych, włączając motocykle; transportu i gospodarki magazynowej; działalności związanej z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi; informacji i komunikacji; działalności związanej z obsługą rynku nieruchomości; działalności prawniczej, rachunkowo-księgowej i doradztwa podatkowego, działalności firm centralnych (head offices); doradztwa związanego z zarządzaniem; działalności w zakresie architektury i inżynierii; badań i analiz technicznych; reklamy, badania rynku i opinii publicznej; pozostałej działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej; działalności w zakresie usług administrowania i działalności wspierającej; działalności związanej z kulturą, rozrywką i rekreacją; naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego; pozostałej indywidualnej działalności usługowej,
- o cenach detalicznych dotyczą towarów żywnościowych i nieżywnościowych oraz usług, które pochodzą z notowań cen prowadzonych przez ankietatorów w wybranych punktach sprzedaży, w wytypowanych rejonach badania cen; ceny żywności notowane są raz w miesiącu z wyjątkiem owoców i warzyw, w zakresie których notowania cen prowadzone są dwa razy w miesiącu,
- o skupie produktów rolnych obejmują skup od producentów z terenu województwa; ceny podano bez podatku VAT,
- o wynikach finansowych przedsiębiorstw oraz nakładach inwestycyjnych dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe (z wyjątkiem przedsiębiorstw rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa, działalności finansowej i ubezpieczeniowej oraz szkół wyższych), w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

Dane w ujęciu wartościowym wyrażone są w cenach bieżących i stanowią podstawę dla obliczenia wskaźników struktury. Wskaźniki dynamiki zaprezentowano na podstawie wartości w cenach bieżących, z wyjątkiem przemysłu, dla którego wskaźniki dynamiki podano na podstawie wartości w cenach stałych (średnie ceny bieżące 2010 r.).

Liczby względne (wskaźniki, odsetki) wyliczono na podstawie danych bezwzględnych, wyrażonych z większą dokładnością niż podane w tekście i tablicach.

W przypadku gdy dynamika przekracza 1000% użyto określenia „wielokrotnie”.

Dane prezentuje się w układzie Polskiej Klasyfikacji Działalności — PKD 2007.

POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI 2007 (PKD 2007)

skrót	pełna nazwa
	sekcje
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
handel; naprawa pojazdów samochodowych	handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle
zakwaterowanie i gastronomia	działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
obsługa rynku nieruchomości	działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
administrowanie i działalność wspierająca	działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca
	działy
produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny	produkcja wyrobów z drewna, oraz korka z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania
produkcja wyrobów z metali	produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń
produkcja maszyn i urządzeń	produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana
gospodarka odpadami; odzysk surowców	działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców
budowa budynków	roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków
budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej	roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej

ZNAKI UMOWNE

Kreska	(–)	–	zjawisko nie wystąpiło.
Kropka	(.)	–	zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych.
Znak	(x)	–	wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe.
Znak	(*)	–	oznacza, że dane zostały zmienione w stosunku do już opublikowanych.
Znak	(Δ)	–	oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji.

Dane charakteryzujące województwo kujawsko-pomorskie można również znaleźć w publikacjach statystycznych wydawanych przez US w Bydgoszczy oraz w publikacjach ogólnopolskich GUS.

Przy publikowaniu danych US prosimy o podanie źródła.

RYNEK PRACY

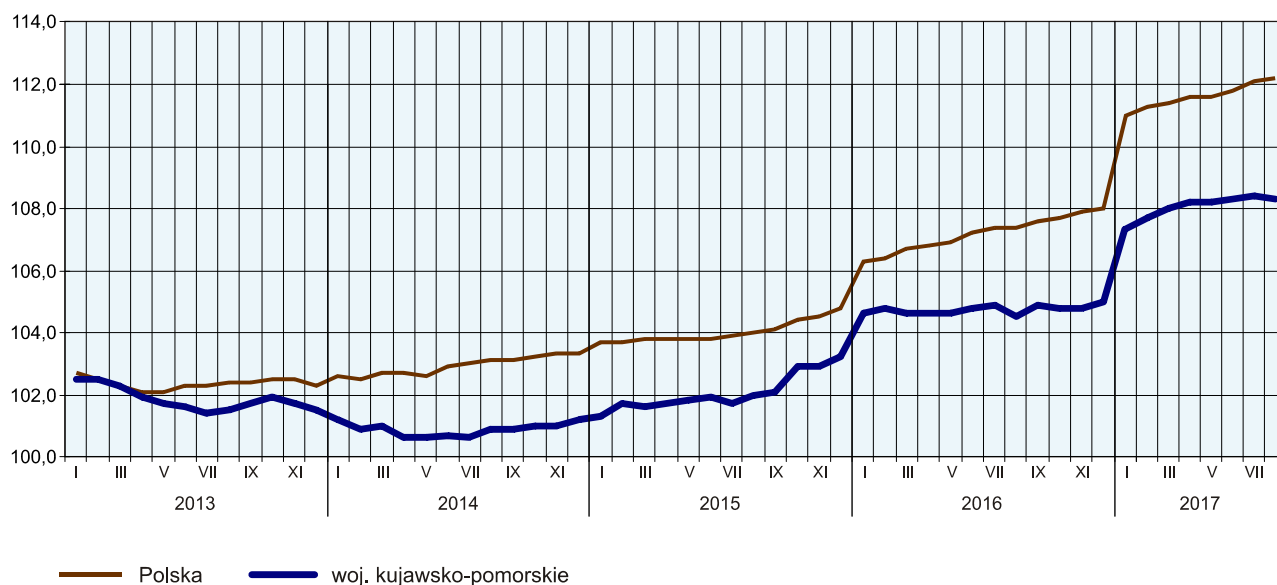
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w województwie kujawsko-pomorskim w sierpniu 2017 r. ukształtowało się na poziomie 256,9 tys. osób, tj. o 3,6% wyższym niż przed rokiem (wobec wzrostu o 2,4% w sierpniu 2016 r.). **Stopa bezrobocia rejestrowanego** wyniosła 10,3% i była o 1,5 p. proc. niższa niż przed rokiem.

W sierpniu 2017 r. największy wzrost przeciętnego zatrudnienia w skali roku odnotowano w transporcie i gospodarce magazynowej (o 16,9%). Ponadto wzrost większy niż przeciętny w województwie zanotowano w zakwaterowaniu i gastronomii (o 13,2%), w dostawie wody; gospodarowaniu ściekami i odpadami; rekultywacji (o 5,1%) oraz w handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 4,1%). Przeciętne zatrudnienie najbardziej zmniejszyło się w administrowaniu i działalności wspierającej (o 5,5%).

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw kształtowało się następująco:

Wyszczególnienie	VIII 2017		I–VIII 2017	
	w tys.	VIII 2016 = 100	w tys.	I–VIII 2016 = 100
O g ó ł e m	256,9	103,6	255,7	103,0
w tym:				
Przemysł	134,1	103,3	133,9	103,3
w tym:				
przetwórstwo przemysłowe	124,8	103,3	124,6	103,4
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	6,6	105,1	6,6	104,7
Budownictwo	19,1	100,9	18,7	99,6
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	52,6	104,1	52,6	104,8
Transport i gospodarka magazynowa	16,6	116,9	16,7	116,0
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	4,0	113,2	3,7	114,1
Informacja i komunikacja	1,7	95,4	1,7	95,6
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	4,3	99,6	4,3	100,7
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	12,2	94,5	12,0	85,9

DYNAMIKA PRZECIĘTNEGO ZATRUDNIENIA W SEKTORZE PRZEDSIĘBIORSTW
(przeciętna miesięczna 2010=100)

W odniesieniu do lipca 2017 r. przeciętne zatrudnienie zmniejszyło się o 0,2%, w tym najbardziej w transporcie i gospodarce magazynowej (o 1,4%).

Na tle pozostałych województw w sierpniu 2017 r. Kujawsko-Pomorskie pod względem przeciętnej liczby zatrudnionych osób zajęło 8 lokatę w kraju.

W końcu sierpnia 2017 r. **liczba bezrobotnych zarejestrowanych** w urzędach pracy województwa kujawsko-pomorskiego wyniosła 83,8 tys. osób i była o 11,8 tys. osób mniejsza niż w sierpniu 2016 r. (o 12,3%) i o 1,0 tys. osób mniejsza (o 1,2%) niż w lipcu 2017 r. Kobiety stanowiły 61,4% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych (przed rokiem 59,0%).

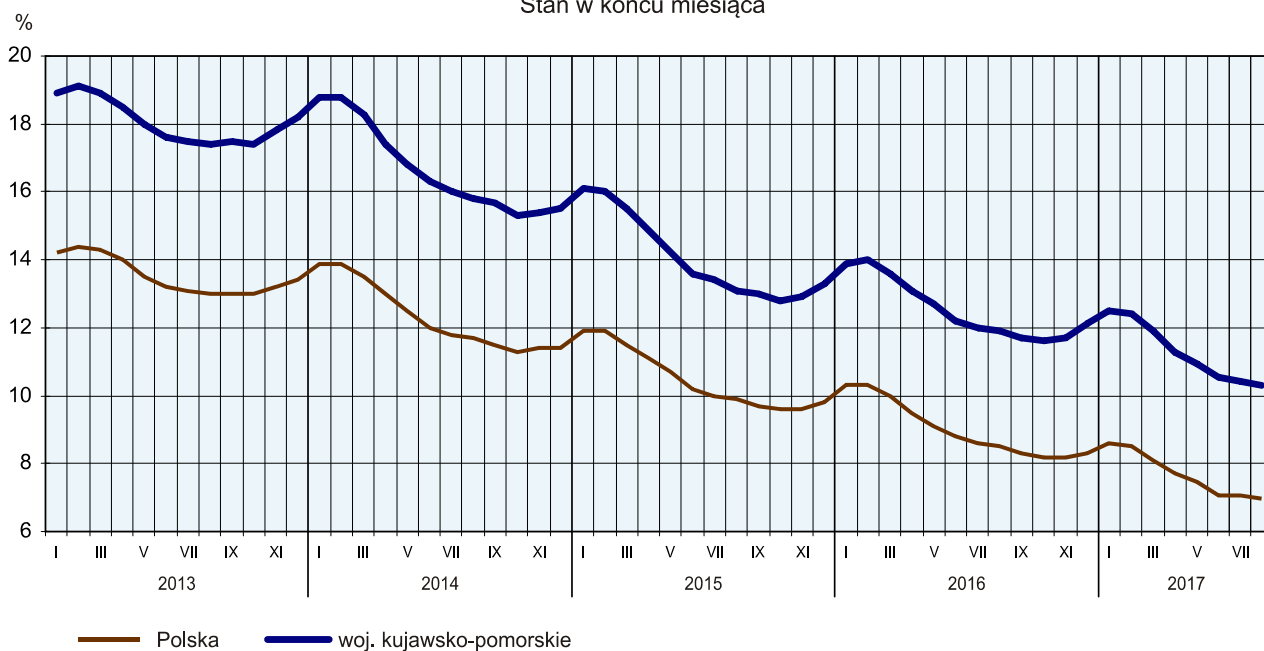
Liczba bezrobotnych i stopa bezrobocia kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	VIII 2016	2017	
		VII	VIII
Bezrobotni zarejestrowani (stan w końcu miesiąca) w tys.	95,6	84,8	83,8
Bezrobotni nowo zarejestrowani (w ciągu miesiąca) w tys.	11,1	10,3	10,3
Bezrobotni wyrejestrowani (w ciągu miesiąca) w tys.	12,0	11,2	11,3
Stopa bezrobocia rejestrowanego (stan w końcu miesiąca) w %	11,8	10,4	10,3

Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie kujawsko-pomorskim w końcu sierpnia 2017 r. ukształtowała się na poziomie 10,3% (w kraju była niższa o 3,3 p. proc.). W stosunku do sierpnia 2016 r. była niższa o 1,5 p. proc., a w porównaniu z lipcem 2017 r. niższa o 0,1 p. proc. *Kujawsko-Pomorskie nadal znajdowało się wśród województw o najwyższej stopie bezrobocia, zaraz po warmińsko-mazurskim (12,0%). Najniższą stopę bezrobocia odnotowano w województwie wielkopolskim (4,1%).*

STOPA BEZROBOCIA REJESTROWANEGO

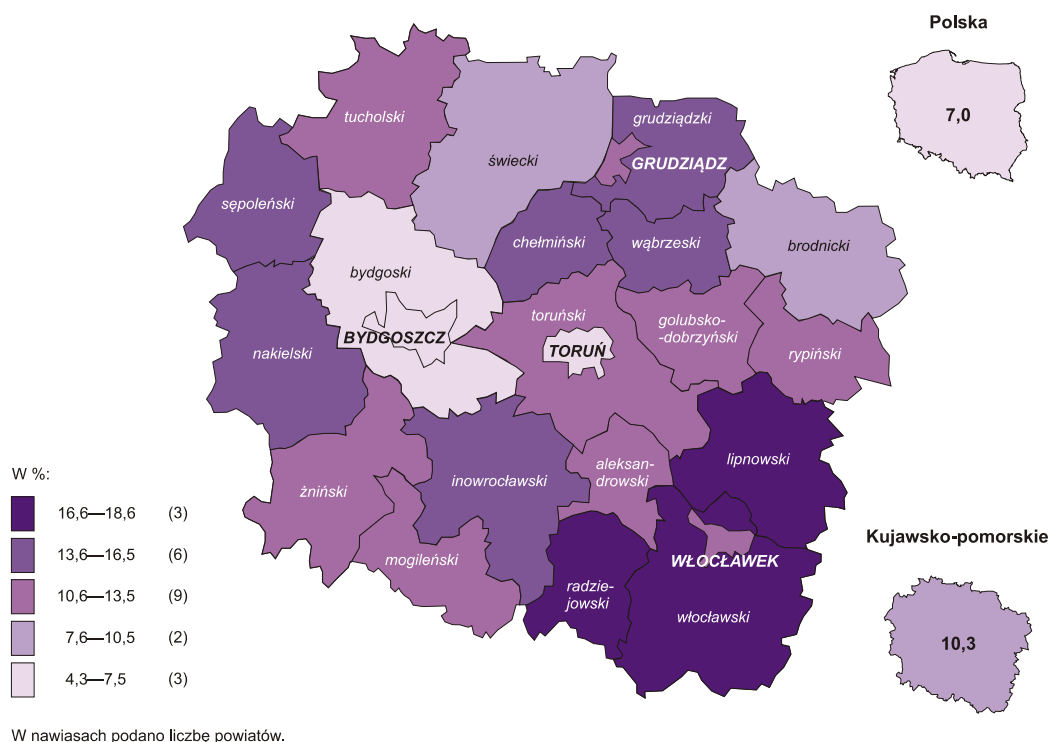
Stan w końcu miesiąca

W województwie kujawsko-pomorskim do powiatów o najwyższej stopie bezrobocia w sierpniu br. nadal należały powiaty: włocławski (18,6%, wobec 20,8% w sierpniu 2016 r.), radziejowski (18,2%, wobec 20,3%) oraz lipnowski (16,6%, wobec 19,5%), a o najniższej Bydgoszcz (4,3%, wobec 5,0%) oraz Toruń (5,4%, wobec 6,0% przed rokiem). W skali roku stopa bezrobocia zmniejszyła się we wszystkich powiatach, a w największym stopniu w powiatach aleksandrowskim i lipnowskim (po 2,9 p. proc.) oraz nakielskim (o 2,4 p. proc.).

W sierpniu 2017 r. w powiatowych urzędach pracy **zarejestrowano** 10,3 tys. osób bezrobotnych, tj. o 7,7% mniej niż przed rokiem i o 0,2% mniej niż w lipcu 2017 r. Zmniejszył się udział osób rejestrujących się po raz kolejny (o 0,5 p. proc., tj. do 83,2%) w nowo zarejestrowanych ogółem w stosunku do sierpnia 2016 r., udział osób zwolnionych z przyczyn zakładu (o 0,3 p. proc. do 2,7%) oraz udział absolwentów

STOPA BEZROBOCIA REJESTROWANEGO WEDŁUG POWIATÓW W 2017 R.
Stan w końcu sierpnia

(o 0,2 p. proc., tj. do 9,9%). Zwiększył się natomiast udział bezrobotnych dotychczas niepracujących w nowo zarejestrowanych (o 0,2 p. proc., tj. do 14,9%). Stopa napływu bezrobotnych¹ do urzędów pracy wyniosła 1,3%.

W tym samym czasie z ewidencji **wyrejestrowano** 11,3 tys. osób bezrobotnych, tj. mniej o 5,8% niż w sierpniu 2016 r. i o 1,0% więcej niż w lipcu 2017 r. Z tytułu podjęcia pracy (główniej przyczyny wyrejestrowania) z rejestru bezrobotnych wyłączono 5,4 tys. osób (przed rokiem 5,9 tys.). Udział tej kategorii osób w ogólnej liczbie wyrejestrowanych zmniejszył się o 1,4 p. proc. w ujęciu rocznym (do 47,7%). Zmniejszył się także odsetek osób bezrobotnych, które utraciły status bezrobotnego w wyniku niepotwierdzenia gotowości do podjęcia pracy (o 2,5 p. proc., tj. do 19,8%). Zwiększył się natomiast udział osób, wyrejestrowanych w związku z rozpoczęciem szkolenia lub stażu u pracodawców (o 3,9 p. proc., tj. do 12,1%). Udział bezrobotnych, którzy nabyli prawa emerytalne lub rentowe pozostał na niezmiennym poziomie (0,6%). Stopa odpływu bezrobotnych² z urzędów pracy wyniosła 13,3%.

W końcu sierpnia 2017 r. **bez prawa do zasiłku** pozostawało 70,7 tys. bezrobotnych, a ich udział w liczbie bezrobotnych ogółem w stosunku rocznym zmniejszył się (o 0,2 p. proc., tj. do 84,4%).

W województwie kujawsko-pomorskim bezrobotni będący w **szczególnej sytuacji na rynku pracy** w końcu sierpnia 2017 r. stanowili 87,4% ogółu bezrobotnych (przed rokiem 87,1%). Do bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy zaliczane są m.in. osoby długotrwale bezrobotne³, których udział w liczbie zarejestrowanych ogółem zwiększył się w skali roku o 0,5 p. proc. Zwiększył się także udział osób bezrobotnych posiadających co najmniej 1 dziecko do 6 roku życia (o 2,7 p. proc) oraz bezrobotnych powyżej 50 roku życia (o 0,4 p. proc.). Zmniejszył się natomiast udział osób bezrobotnych do 30 roku życia oraz bezrobotnych do 25 roku życia (po 1,2 p. proc).

¹ Stosunek liczby bezrobotnych nowo zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

² Stosunek liczby bezrobotnych wyrejestrowanych w miesiącu sprawozdawczym do liczby bezrobotnych na koniec poprzedniego miesiąca.

³ Do długotrwale bezrobotnych zalicza się osoby pozostające w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych.

Wybrane kategorie bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy kształtowały się następująco:

Bezrobotni	VIII 2016	2017	
		VII	VIII
w procentach ogółem			
Do 30 roku życia	28,3	27,0	27,1
w tym do 25 roku życia	14,5	13,2	13,3
Długotrwale bezrobotne	59,6	60,2	60,1
Powyżej 50 roku życia	25,3	26,0	25,7
Posiadający co najmniej 1 dziecko do 6 roku życia	19,4	21,6	22,1

Wśród bezrobotnych nie zaliczających się do grupy osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, zwiększył się udział kobiet, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka w ogólnej liczbie zarejestrowanych bezrobotnych (o 2,7 p. proc.) oraz osób bez kwalifikacji zawodowych (o 0,5 p. proc.). Zmniejszył się natomiast udział osób bezrobotnych bez doświadczenia zawodowego (o 0,9 p. proc.).

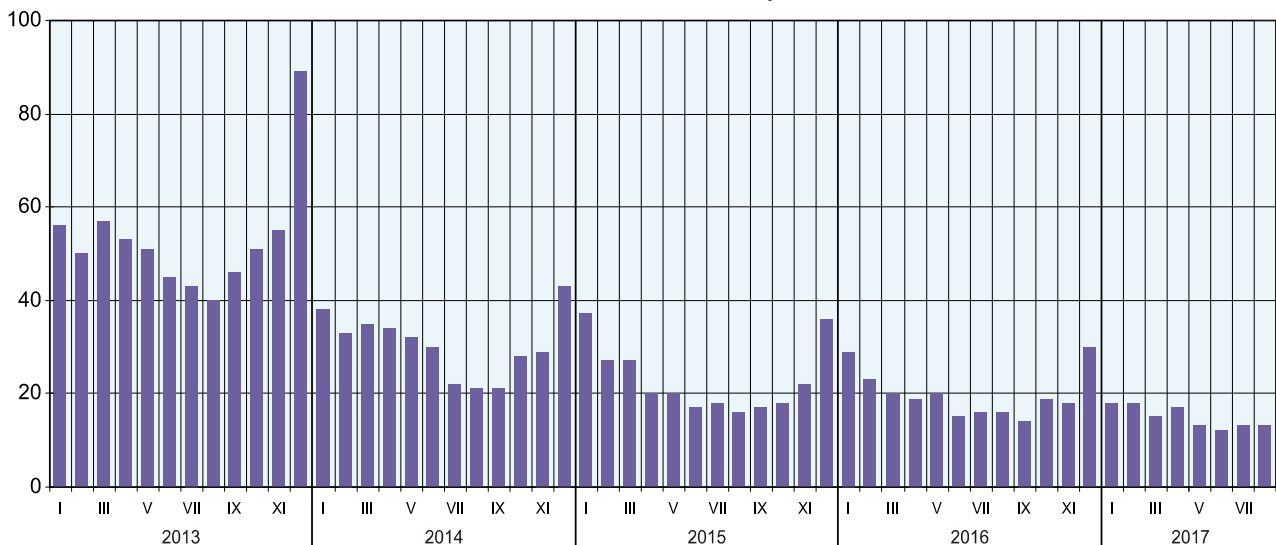
Wybrane kategorie bezrobotnych:

Bezrobotni	VIII 2016	2017	
		VII	VIII
w procentach ogółem			
Bez kwalifikacji zawodowych	35,3	35,9	35,8
Bez doświadczenia zawodowego	20,9	19,9	20,0
Kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka	18,0	20,3	20,7

W sierpniu 2017 r. do urzędów pracy zgłoszono 7,7 tys. **ofert pracy**, tzn. wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej. Było to mniej o 0,6 tys. ofert w porównaniu z sierpniem 2016 r. i o 1,2 tys. mniej niż w lipcu 2017 r. W końcu miesiąca na 1 ofertę pracy przypadało, tak jak przed miesiącem 13 bezrobotnych (przed rokiem 16).

BEZROBOTNI NA 1 OFERTĘ PRACY

Stan w końcu miesiąca

Z danych urzędów pracy wynika, że według stanu w końcu sierpnia 2017 r., 7 zakładów pracy zapowiedziało w najbliższym czasie **zwolnienie** 179 pracowników (przed rokiem odpowiednio 10 zakładów i 402 pracowników).

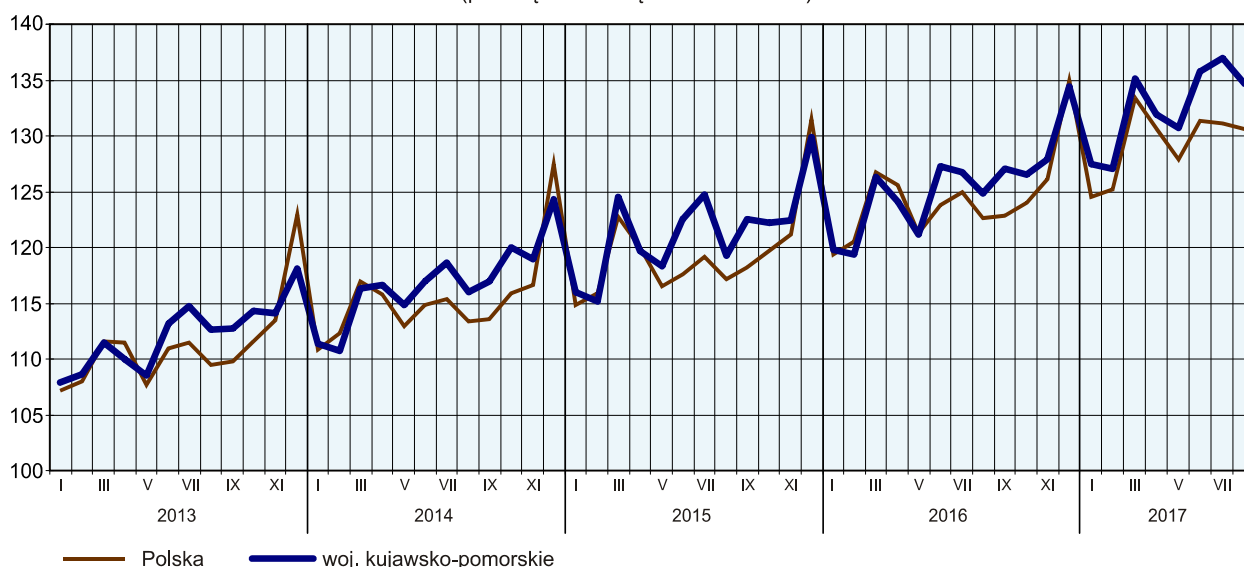
WYNAGRODZENIA

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w sierpniu 2017 r. w województwie kujawsko-pomorskim ukształtowało się na poziomie 3836,42 zł (w kraju 4492,52 zł) i było o 7,9% wyższe niż w sierpniu 2016 r. (przed rokiem wzrost o 4,6%).

Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	VIII 2017		I–VIII 2017	
	w zł	VIII 2016 = 100	w zł	I–VIII 2016 = 100
O g ó ł e m	3836,42	107,9	3793,63	107,3
w tym:				
Przemysł	3914,04	106,6	3906,67	106,3
w tym:				
przetwórstwo przemysłowe	3902,01	106,9	3893,84	106,5
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	3854,01	103,1	3825,36	104,1
Budownictwo	4058,32	112,7	3857,06	108,3
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	3839,60	110,9	3750,48	110,4
Transport i gospodarka magazynowa	3338,16	106,2	3267,07	107,1
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	3179,92	104,9	2999,44	100,6
Informacja i komunikacja	5423,55	107,9	5506,31	106,9
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	4090,65	108,8	4004,42	105,8
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	2756,11	104,3	2744,53	103,9

**DYNAMIKA PRZECIĘTNEGO MIESIĘCZNEGO WYNAGRODZENIA BRUTTO
W SEKTORZE PRZEDSIĘBIORSTW**
(przeciętna miesięczna 2010=100)

W porównaniu z sierpniem 2016 r. wzrost przeciętnych wynagrodzeń odnotowano we wszystkich sekcjach PKD. Więcej niż przeciętnie w województwie wzrosły płace w: budownictwie (o 12,7%), handlu; naprawie pojazdów samochodowych (o 10,9%) oraz obsłudze rynku nieruchomości (o 8,8%). Wzrost na poziomie średniego w województwie odnotowano w sekcji informacja i komunikacja (o 7,9%).

W odniesieniu do przeciętnego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw województwa kujawsko-pomorskiego w sierpniu br. najwyższe wynagrodzenia otrzymywali zatrudnieni m.in. w sekcji informacja i komunikacja (o 41,4% wyższe) oraz obsługa rynku nieruchomości (o 6,6%). Niższe wynagrodzenia odnotowano m.in.: w administrowaniu i działalności wspierającej (o 28,2% niższe od przeciętnego wynagrodzenia

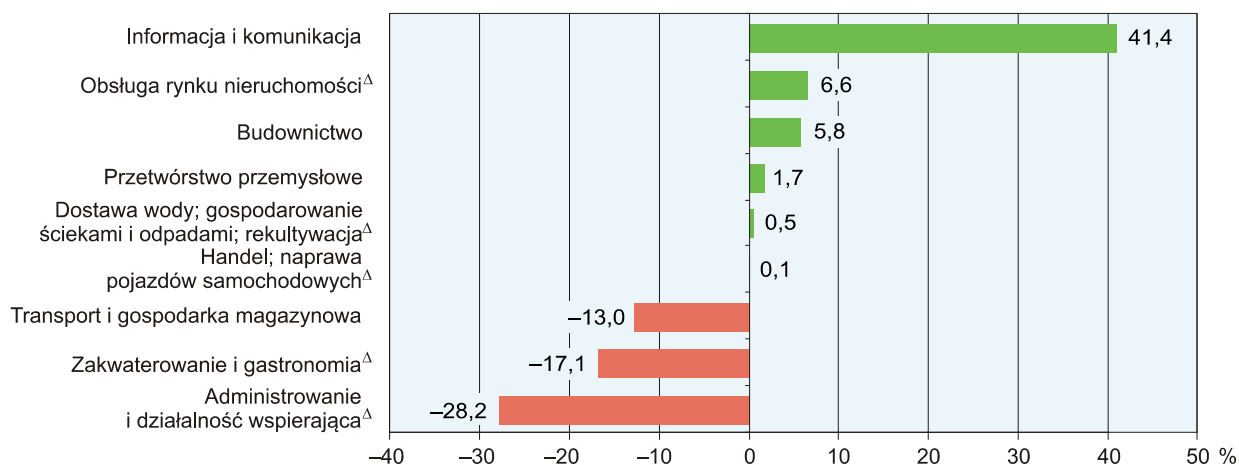

w sektorze przedsiębiorstw), w zakwaterowaniu i gastronomii (o 17,1%) oraz w transporcie i gospodarce magazynowej (o 13,0% niższe).

W odniesieniu do lipca br. przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto ukształtowało się na poziomie niższym (o 1,7%), w tym najbardziej obniżyło się w informacji i komunikacji (o 4,8%).

Województwo kujawsko-pomorskie pod względem wielkości przeciętnego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w sierpniu 2017 r. uplasowało się na 13 miejscu w kraju.

**ODCHYLENIA WZGLĘDNE PRZECIĘTNYCH MIESIĘCZNYCH WYNAGRODZEŃ BRUTTO
OD ŚREDNIEGO WYNAGRODZENIA W SEKTORZE PRZEDSIĘBIORSTW
W WOJEWÓDZTWIE W SIERPNIU 2017 R.**

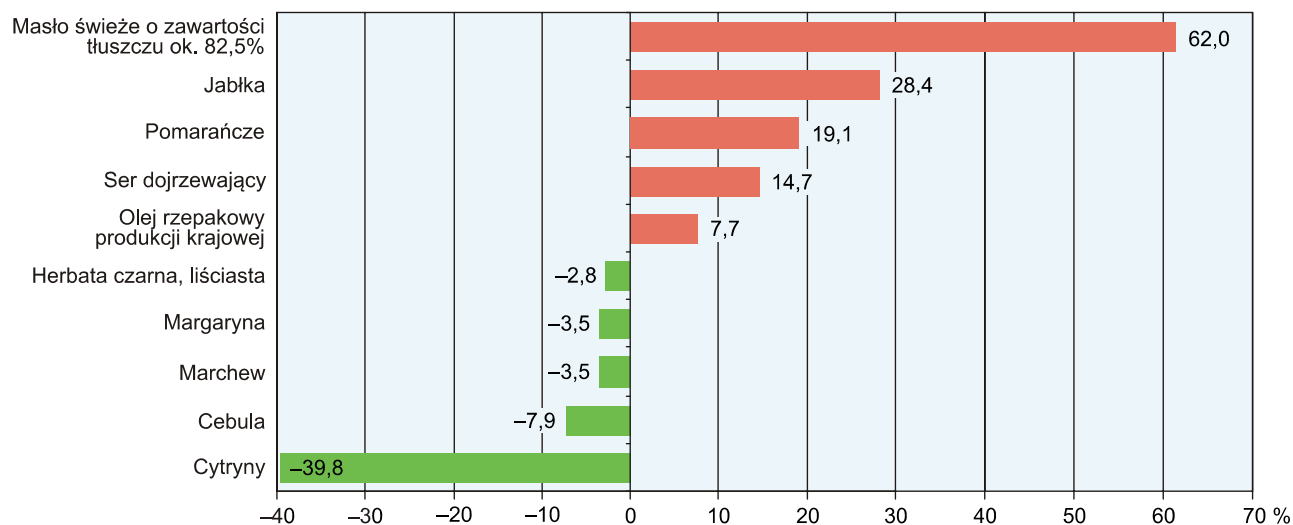
CENY DETALICZNE

Ceny detaliczne większości artykułów żywnościowych w sierpniu 2017 r. były wyższe niż przed rokiem.

W grupie artykułów „pieczywo i produkty zbożowe” wzrosły ceny mąki pszennej (o 1,3%), ryżu (o 1,1%) oraz chleba pszenno-żytniego (o 1,0%), spadła natomiast cena kaszy jęczmiennej (o 1,0%). Cena bułki pszennej nie zmieniła się.

**ZMIANY CEN DETALICZNYCH WYBRANYCH ARTYKUŁÓW ŻYWNÓŚCIOWYCH
W SIERPNIU 2017 R.**

(wzrost/spadek w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego)

W skali roku odnotowano wzrost cen: mięsa wieprzowego bez kości — schab środkowy (o 6,1%), mięsa wołowego z kością — rostbef i mięsa wołowego bez kości — z udźca (wzrost po 2,5%) oraz kurcząt patroszonych (o 0,4%). Spośród badanych wędlin wzrosły ceny kiełbasy suszonej (o 6,8%) i szynki wieprzowej

gotowanej (o 5,4%), spadła cena kiełbasy wędzonej (o 1,9%). Wyższa niż przed rokiem była cena mrożonych filetów z morskazuka (o 2,5%).

W grupie „mleko i sery” wzrost cen dotyczył: sera dojrzewającego (o 14,7%), mleka krowiego spożywczo o zawartości tłuszczu 2-2,5% (o 3,9%), śmietany o zawartości tłuszczu 18% (o 3,5%) oraz sera twarogowego półtłustego (o 2,2%). Cena mleka krowiego spożywczo o zawartości tłuszczu 3,2-3,5%, sterylizowanego spadła o 0,7%. Cena jaj kurzych zmalała o 2,2%.

W grupie „oleje i pozostałe tłuszcze” wzrosły ceny masła świeżego o zawartości tłuszczu ok. 82,5% (o 62,0%) i oleju rzepakowego produkcji krajowej (o 7,7%), a spadła cena margaryny (o 3,5%).

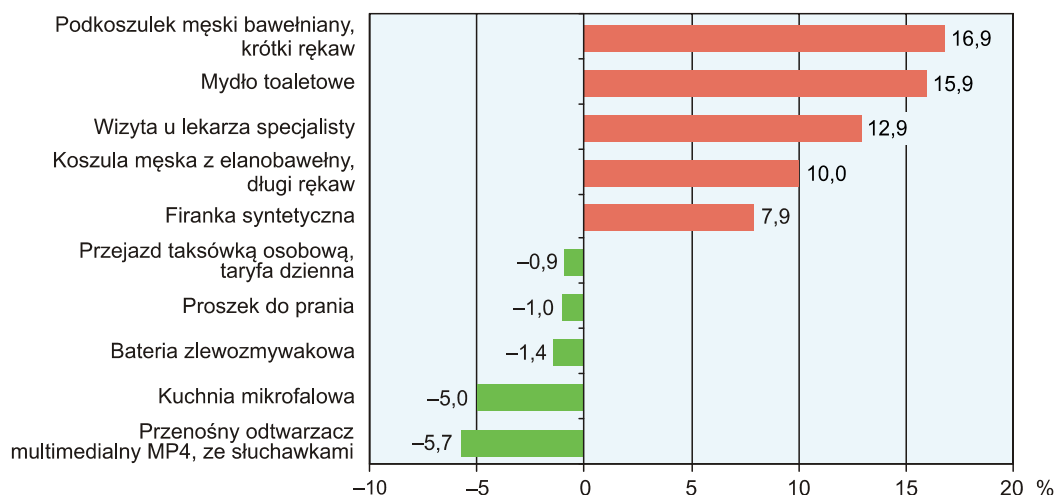
W grupie „owoce i warzywa” przeważały spadki cen: cytryn (o 39,8%), cebuli (o 7,9%), marchwi (o 3,5%). Cena ziemniaków pozostała na poziomie sprzed roku. Odnotowano wyższe niż przed rokiem ceny jabłek (o 28,4%) i pomarańczy (o 19,1%).

Wśród pozostałych artykułów żywnościowych wzrosły w porównaniu z sierpniem 2016 r. ceny: cukru białego kryształ (o 6,2%), kawy naturalnej mielonej (o 5,1%), papierosów (o 4,4%), piwa jasnego pełnego, butelkowanego (o 2,9%) oraz soku jabłkowego (o 2,6%). Spadły natomiast ceny herbaty czarnej, liściastej (o 2,8%) oraz czekolady mlecznej (o 0,6%).

W grupie towarów i usług związanych z utrzymaniem mieszkania zanotowano wzrost opłaty za wywóz śmieci niesegregowanych w budynkach wielorodzinnych (o 2,7%), ceny węgla kamiennego (o 1,8%), opłaty za wywóz śmieci segregowanych w budynkach wielorodzinnych (o 1,2%) oraz ceny zimnej wody z miejskiej sieci wodociągowej (o 0,9%). Niższa niż przed rokiem była cena ciepłej wody (o 0,9%).

ZMIANY CEN DETALICZNYCH WYBRANYCH ARTYKUŁÓW NIEŻYWNOŚCIOWYCH I USŁUG KONSUMPCYJNYCH W SIERPNIU 2017 R.

(wzrost/spadek w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego)

W grupie towarów i usług związanych z transportem odnotowano w skali roku wzrost ceny oleju napędowego (o 3,1%), benzyny silnikowej bezołowiowej, 95-oktanowej (o 1,4%) oraz biletu normalnego, jednorazowego na przejazd autobusem miejskim (o 0,4%). Niższa natomiast niż przed rokiem była cena przejazdu taksówką osobową (taryfa dzienna) — o 0,9%.

Wśród pozostałych badanych artykułów nieżywnościowych i usług konsumpcyjnych w skali roku wzrosły ceny m.in.: podkoszulka męskiego bawełnianego — krótki rękaw (o 16,9%), mydła toaletowego (o 15,9%) oraz wizyty u lekarza specjalisty (o 12,9%). Spadek cen dotyczył m.in.: przenośnego odtwarzacza multimedialnego MP4, ze słuchawkami (o 5,7%), kuchni mikrofalowej (o 5,0%) oraz baterii zlewozmywakowej (o 1,4%).

ROLNICTWO

W sierpniu 2017 r. wyższe niż przed miesiącem i rokiem były przeciętne ceny zbóż na targowiskach oraz ceny żywca wołowego, drobiowego i mleka w skupie. Ceny ziemniaków na obu rynkach odwrotnie, obniżyły się w obu analizowanych okresach. Zboża i żywiec wieprzowy w skupie oraz prosięta przeznaczone do dalszego chowu na targowiskach podrożały jedynie w porównaniu z sierpniem ub. roku. Wskaźnik opłacalności tuczu trzody chlewnej był niższy niż przed miesiącem.

Warunki panujące w I dekadzie sierpnia br., tj. brak deszczu i dość wysokie temperatury, pozwoliły na dokończenie zbioru rzepaku oraz zebranie dużej części zbóż. Zostały one zebrane w dość dobrych warunkach wilgotnościowych, jednak późniejsze obfite opady utrudniły dalszy zbiór, a także wykonanie podorywek i siew poplonów. Z powodu dużej wilgotności gleby opóźnione zostały siewy rzepaku i jęczmienia ozimego. Lokalnie w II i III dekadzie miesiąca wystąpiły burze i silne huragany, które spowodowały duże straty w gospodarstwach rolnych. Poza rejonami objętymi klęską nawałnicy, stan buraków, roślin pastewnych oraz kukurydzy ocenia się jako dobry. Średnia temperatura powietrza według stacji hydrologiczno-meteorologicznej Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej w Toruniu w sierpniu br. wyniosła 18,8°C i była wyższa od średniej z lat 1971–2000 o 1,0°C, przy czym maksymalna temperatura wyniosła 33,6°C, a minimalna 6,9°C. Średnia suma opadów atmosferycznych (ok. 122,4 mm) stanowiła 199% normy z wielolecia. W sierpniu br. odnotowano 14 dni z opadami.

Skup zbóż^a kształtował się następująco:

Wyszczególnienie	VII–VIII 2017		VIII 2017		
	w tys. t	analogiczny okres roku poprzedniego = 100	w tys. t	VIII 2016 = 100	VII 2017 = 100
Ziarno zbóż podstawowych ^{bc}	284,0	119,1	251,8	174,9	780,6
w tym:					
pszenica	216,1	117,1	191,7	173,5	785,4
żyto	25,8	129,4	24,3	182,6	1684,0

^a W okresie lipiec-sierpień bez skupu realizowanego przez osoby fizyczne. ^b Obejmuje: pszenicę, żyto, jęczmień, owies, pszenżyto. Łącznie z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego.

W okresie lipiec-sierpień br. **skup zbóż podstawowych** (z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego) był większy niż w ub. roku o 19,1%, w tym pszenicy — o 17,1%, a żyta — o 29,4%.

W sierpniu br. dostawy zbóż do skupu były większe niż przed miesiącem — łącznie skupiono 251,8 tys. t zbóż, tj. prawie ośmiokrotnie więcej niż w lipcu br.; w skupie pszenicy odnotowano podobne tendencje, a skup żyta był niemal siedemnastokrotnie większy. W porównaniu z sierpniem ub. roku odnotowano wzrost podaży zbóż o 74,9%, w tym pszenicy o 73,5%, a żyta o 82,6%.

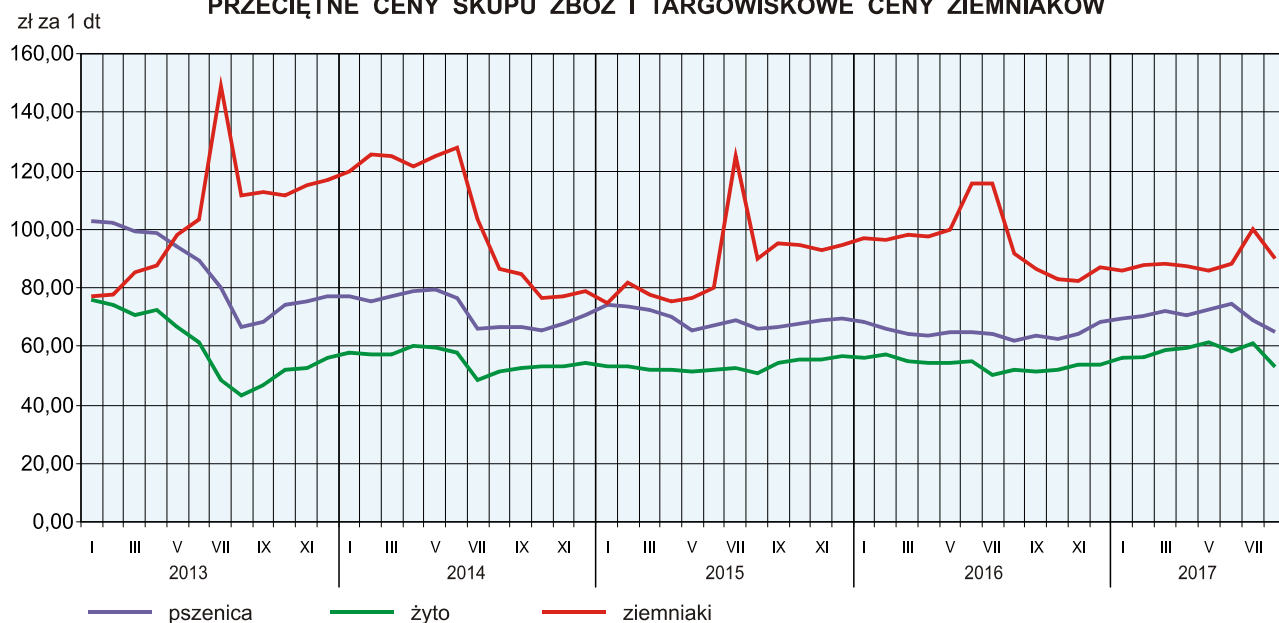
Skup podstawowych produktów zwierzęcych^a kształtował się następująco:

Wyszczególnienie	I–VIII 2017		VIII 2017		
	w tys. t	I–VIII 2016 = 100	w tys. t	VIII 2016 = 100	VII 2017 = 100
Żywiec rzeźny ^b	270,7	85,7	26,0	102,0	96,3
w tym:					
wołowy (bez cieląt)	42,9	102,9	3,1	106,5	88,8
wieprzowy	122,9	71,1	12,1	116,7	100,4
drobiowy	104,7	103,5	10,7	88,4	94,3
Mleko ^c	556,5	105,1	67,4	103,7	95,8

^a W okresie lipiec-sierpień bez skupu realizowanego przez osoby fizyczne. ^b Obejmuje bydło, cielęta, trzodę chlewną, owce, konie i drób; w wadze żywej. ^c W milionach litrów.

Od początku br. **skup żywca rzeźnego** (w wadze żywej) obniżył się o 14,3% w stosunku do notowanego przed rokiem. Niższy był skup żywca wieprzowego — o 28,9%, a drobiowego i wołowego wyższy odpowiednio o 3,5% i o 2,9%. W sierpniu br. producenci z województwa kujawsko-pomorskiego dostarczyli do skupu 26,0 tys. t żywca rzeźnego, tj. o 3,7% mniej niż przed miesiącem, ale o 2,0% więcej niż przed rokiem. Zarówno w skali miesiąca, jak i roku zwiększyła się podaż trzody chlewnej, a zmniejszyła drobiu. Skup bydła rzeźnego w ujęciu miesięcznym był mniejszy, a większy w porównaniu z rokiem poprzednim.

PRZECIĘTNE CENY SKUPU ZBÓŻ I TARGOWISKOWE CENY ZIEMNIAKÓW

Przeciętne ceny podstawowych produktów rolnych kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	Ceny w skupie					Ceny na targowiskach				
	zł	VIII 2017		I–VIII 2017		zł	VIII 2017		I–VIII 2017	
		VIII 2016 = 100	VII 2017 = 100	zł	I–VIII 2016 = 100		VIII 2016 = 100	VII 2017 = 100	zł	I–VIII 2016 = 100
Ziarno zbóż ^a za 1 dt:										
pszenica	64,90	104,4	94,1	72,03	111,9	82,63	114,0	102,6	78,46	103,2
żyto	52,79	101,8	87,0	54,80	102,3	62,86	114,9	102,6	60,77	101,8
Ziemniaki ^b za 1 dt	28,00	98,7	43,1	53,52	84,8	90,35	98,3	89,8	89,15	87,8
Żywiec rzeźny za 1 kg wagi żywej:										
w tym:										
bydło (bez cieląt)	6,53	107,3	105,0	6,43	107,0	.	x	x	.	x
trzoda chlewna	5,49	103,5	99,5	5,33	117,7	.	x	x	.	x
drób	3,85	104,3	104,8	3,48	97,8	.	x	x	.	x
Prosię na chów za 1 szt.	.	x	x	.	x	183,13	141,5	99,3	172,35	136,5
Mleko za 1 hl	134,33	135,0	103,3	128,01	131,1	.	x	x	.	x

^a W skupie bez ziarna siewnego. ^b Na targowiskach — jadalne.

W sierpniu 2017 r. średnie ceny za dostarczoną do skupu pszenicę (64,90 zł/dt) i żyto (52,79 zł/dt) były niższe odpowiednio o 5,9% i o 13,0% niż przed miesiącem. W obrocie targowiskowym odnotowano wzrost cen pszenicy o 2,6% do poziomu 82,63 zł/dt oraz wzrost cen żyta o 2,6% — do 62,86 zł/dt. W skali roku średnie ceny zbóż były wyższe na obu rynkach; pszenicy w skupie większe o 4,4%, a w obrocie targowiskowym o 14,0%, żyta natomiast w skupie o 1,8%, a na targowiskach o 14,9%.

W analizowanym miesiącu, średnio za 1 dt ziemniaków płacono w skupie 28,00 zł, tj. o 56,9% mniej niż przed miesiącem i o 1,3% mniej niż przed rokiem. Przeciętne ceny ziemniaków na targowiskach w sierpniu br. (90,35 zł/dt) obniżyły się w stosunku do poprzedniego miesiąca o 10,2%, a w skali roku o 1,7%.

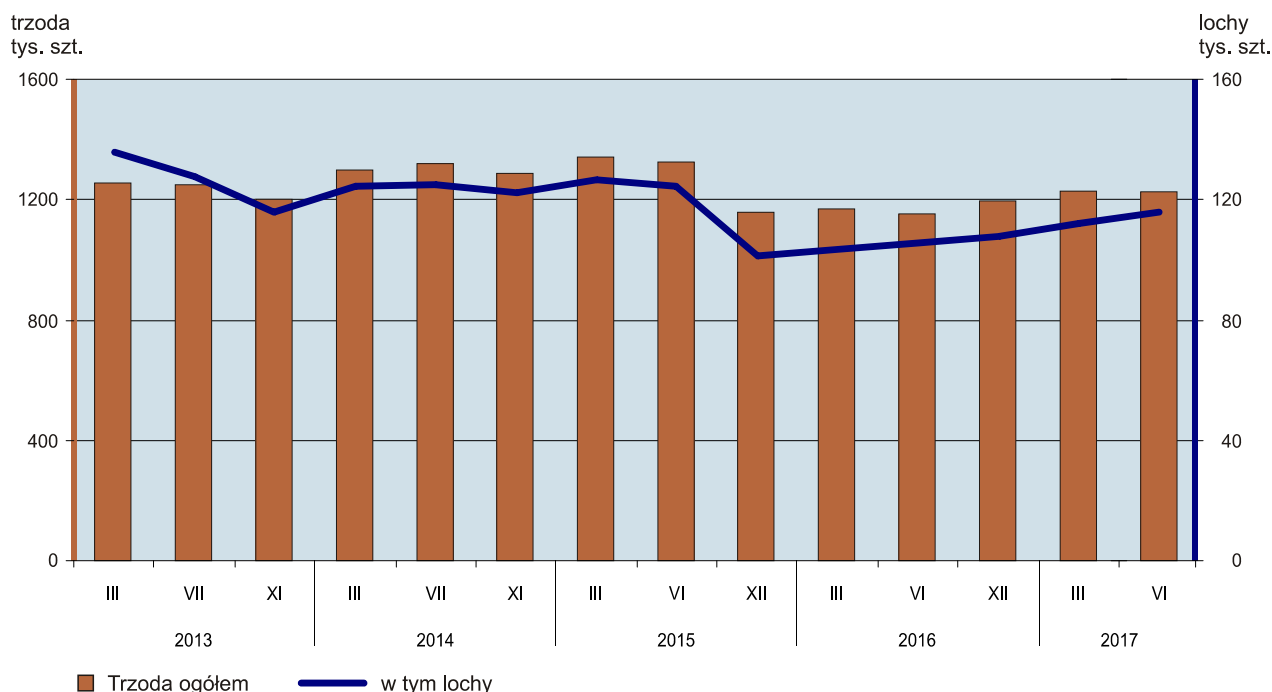
W sierpniu br. w odniesieniu do poprzedniego miesiąca odnotowano spadek cen żywca wieprzowego w skupie; za 1 kg tego surowca płacono 5,49 zł (mniej o 0,5%). W ujęciu rocznym przeciętne ceny żywca wieprzowego były wyższe — o 3,5%. Spadek cen żywca wieprzowego w skupie i jednoczesny wzrost cen żyta na targowiskach skutkowało pogorszeniem się rentowności produkcji żywca wieprzowego w porównaniu z lipcem br. W sierpniu br. cena 1 kg żywca wieprzowego w skupie równoważyła wartość 8,7 kg żyta na targowiskach, wobec 9,0 przed miesiącem (przed rokiem wskaźnik ten wynosił 9,7). Średnie ceny za prosię przeznaczone do dalszego chowu obniżyły się w skali miesiąca o 0,7% (do 183,13 zł/szt) i były równocześnie wyższe w ujęciu rocznym o 41,5%.

Pogłowie trzody chlewnej według stanu w czerwcu 2017 r. kształtowało się następująco:

Wyszczególnienie	W sztukach	W odsetkach	VI 2016 = 100	III 2017 = 100
O g ó ł e m	1225067	100,0	106,1	99,8
Prosięta o wadze do 20 kg	330545	27,0	97,4	107,9
Warchlaki o wadze od 20 kg do 50 kg	358490	29,2	109,6	108,5
Trzoda chlewna o wadze 50 kg i więcej:				
na ubój	417500	34,1	109,9	87,9
na chów	118532	9,7	109,3	102,9
w tym lochy	115249	9,4	109,3	102,8
w tym prośnie	80123	6,5	108,5	101,5

a Dane wstępne.

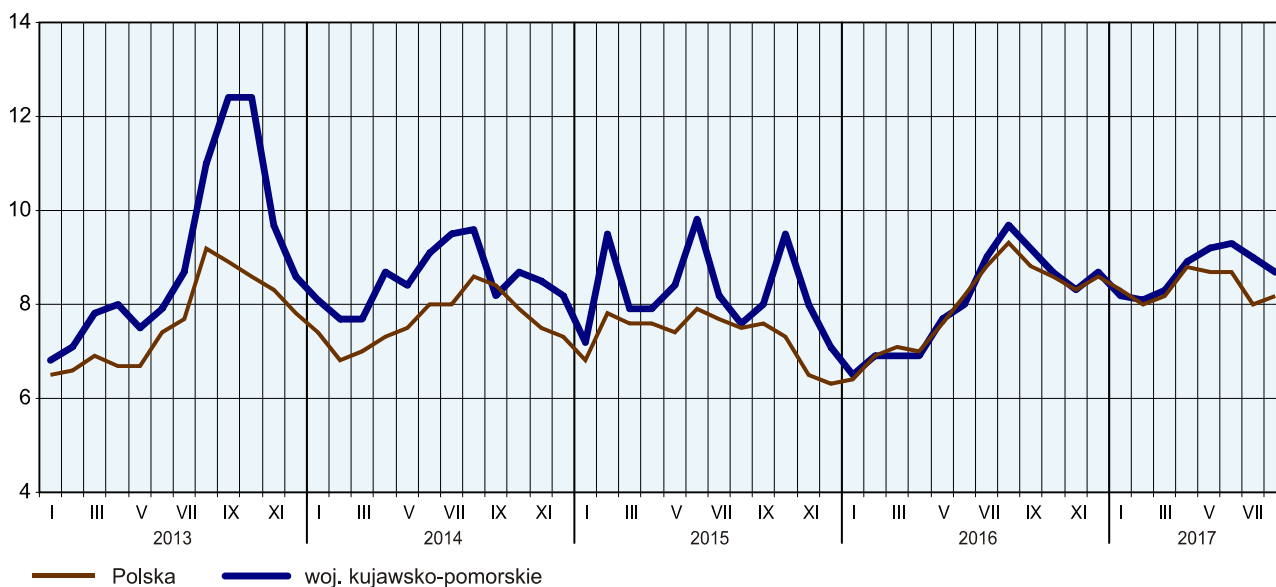
POGŁOWIE TRZODY CHLEWNEJ

Wyniki reprezentacyjnego badania trzody chlewnej wskazują, iż na początku czerwca br. pogłowie trzody chlewnej liczyło 1225,1 tys. sztuk i było o 0,2% mniejsze niż w marcu br., ale o 6,1% większe w porównaniu z czerwcem ub. roku. Na spadek pogłowia w stosunku do marca br. wpłynęła zmniejszona liczebność trzody chlewnej o wadze 50 kg i więcej z przeznaczeniem na ubój (tuczników). Pogłowie tuczników zmniejszyło się w porównaniu z wynikami badań przeprowadzonych w marcu 2017 r. o 12,1%, ale w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku wzrosło o 9,9%. Pogłowie loch na chów, którego wielkość świadczy o nastawieniach produkcyjnych w chowie trzody i jednocześnie określa aktualne możliwości reprodukcyjne stada, w porównaniu z marcem 2017 r. wzrosło o 2,8%, przy równoczesnym wzroście o 1,5% pogłowia loch

prośnych. W skali roku wzrost liczby loch wyniósł 9,3%, w tym pogłowie loch prośnych zwiększyło się o 8,5%. Pogłowie grup decydujących o wielkości produkcji, tj. warchlaków i trzody chlewnej o wadze 50 kg i więcej z przeznaczeniem na ubój (tuczników), w stosunku do marca br. spadło łącznie o 3,7%, a w ujęciu rocznym wzrosło o 9,8%. Stado prosiąt liczyło 330,5 tys. sztuk, tj. o 7,9% więcej niż w marcu br. i o 2,6% mniej niż w czerwcu 2016 r.

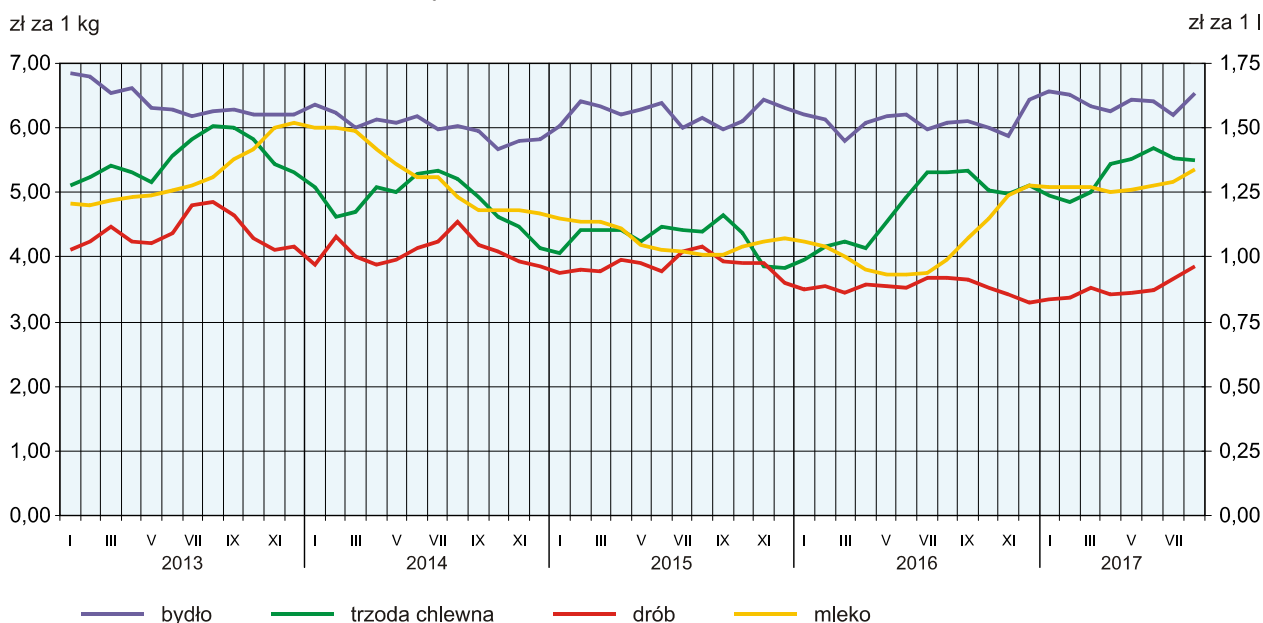
RELACJA PRZECIĘTNYCH CEN SKUPU ŻYWCA WIEPRZOWEGO DO PRZECIĘTNYCH CEN ŻYTA NA TARGOWISKACH

Przeciętne ceny skupu drobiu rzeźnego w sierpniu br. (3,85 zł/kg) wzrosły w odniesieniu do lipca br. o 4,8%, a w porównaniu z sierpniem ub. roku o 4,3%.

W opisywanym miesiącu przeciętne ceny żywca wołowego (6,53 zł/kg) były wyższe niż przed miesiącem i rokiem odpowiednio o 5,0% i o 7,3%.

PRZECIĘTNE CENY SKUPU ŻYWCA I MLEKA

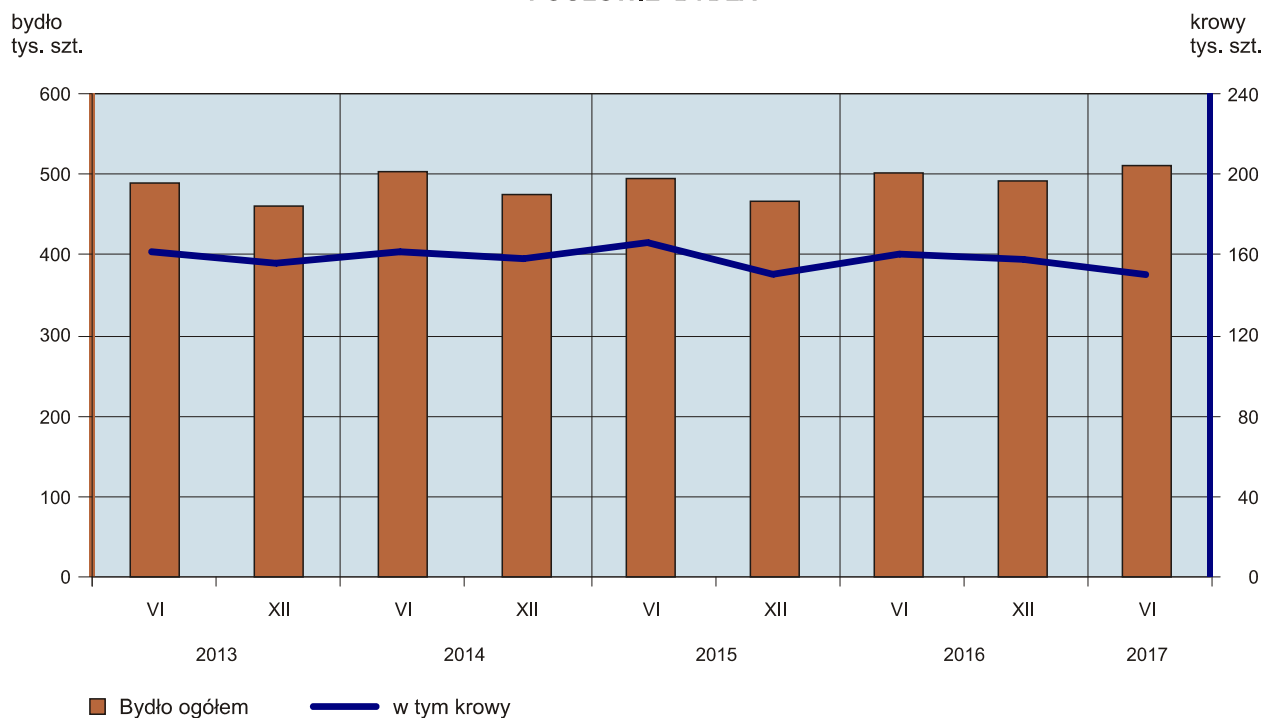

Pogłowie bydła według stanu w czerwcu 2017 r. kształtowało się następująco:

Wyszczególnienie	W sztukach	W odsetkach	VI 2016 = 100	XII 2016 = 100
O g ó ł e m ^a	510803	100,0	101,9	103,7
Cielęta w wieku poniżej 1 roku	158208	31,0	99,4	101,3
Młode bydło w wieku 1-2 lat	171740	33,6	110,6	111,7
Bydło w wieku 2 lat i więcej	180855	35,4	96,7	98,9
krowy	149964	29,4	93,8	96,4
w tym mleczne	136127	26,6	90,3	93,2

^a Dane wstępne.

POGŁOWIE BYDŁA

W czerwcu 2017 r. pogłowie bydła wynosiło 510,8 tys. sztuk i było wyższe o 18,2 tys. sztuk (o 3,7%) niż w grudniu ub. roku, a w porównaniu z liczebnością stada z czerwca 2016 r. wyższe o 9,3 tys. sztuk (o 1,9%). W odniesieniu do grudnia ub. roku odnotowano wzrost pogłowia bydła spowodowany zwiększeniem liczebności młodego bydła w wieku 1-2 lat (o 11,7%) i cieląt (o 1,3%). Wyniki ostatniego badania pogłowia bydła wskazują na zwiększenie liczebności stada bydła ogółem w skali roku wynikające ze wzrostu pogłowia młodego bydła w wieku 1-2 lat (o 10,6%). Pogłowie krów obniżyło się w obu analizowanych okresach; w porównaniu z grudniem ub. roku o 5,5 tys. sztuk (o 3,6%), a w odniesieniu do czerwca 2016 r. o 10,0 tys. sztuk (o 6,2%) — do poziomu 150,0 tys. sztuk. Zarejestrowano również spadek liczby krów mlecznych; zarówno w stosunku do grudnia ub. roku — o 6,8% jak i w skali roku — o 9,7%. W czerwcu 2017 r. pogłowie krów mlecznych wynosiło 136,1 tys. sztuk, tj. stanowiło 90,8% ogólnej populacji krów. W strukturze stada bydła udział poszczególnych grup wiekowo-użytkowych wynosił: cielęta w wieku poniżej 1 roku — 31,0%, młode bydło hodowlane i rzeźne w wieku 1-2 lat — 33,6%, bydło dorosłe w wieku 2 lat i więcej — 35,4%, w tym krowy 29,4%.

Od początku br. **skup mleka** wyniósł 556,5 mln l i był o 5,1% większy niż w analogicznym okresie 2016 r. W sierpniu br. dostawy mleka do skupu (67,4 mln l) były mniejsze w ujęciu miesięcznym o 4,2%, a w ujęciu rocznym większe o 3,7%. Średnie ceny tego surowca w sierpniu br. ukształtowały się na poziomie 134,33 zł za 100 l, tj. wyższym niż przed miesiącem i rokiem odpowiednio o 3,3% i o 35,0%.

PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO

Produkcja sprzedana przemysłu w województwie kujawsko-pomorskim w sierpniu br. osiągnęła wartość 4847,6 mln zł (w cenach bieżących) i była (w cenach stałych) wyższa niż przed rokiem o 10,2%, a w porównaniu z poprzednim miesiącem — o 5,3%.

Na wzrost produkcji sprzedanej przemysłu miała wpływ największa sekcja, stanowiąca 96,3% udziału, tj. przetwórstwo przemysłowe, w której odnotowano wzrost w porównaniu z sierpniem ub. roku o 10,4%.

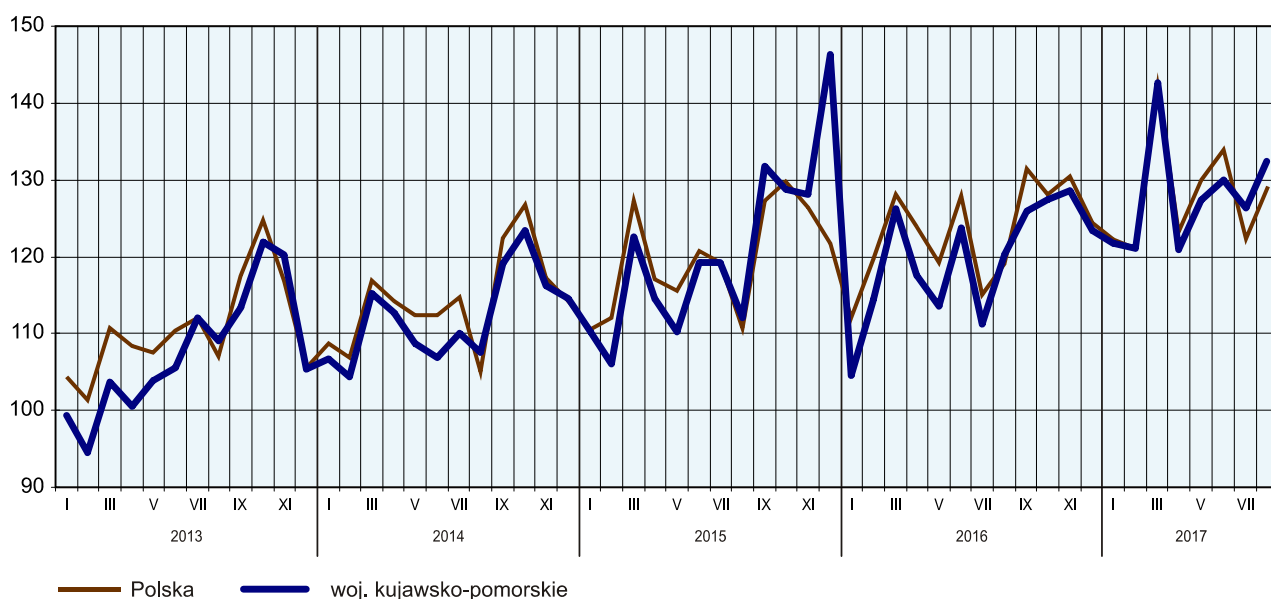
Dynamika (w cenach stałych) i struktura (w cenach bieżących) produkcji sprzedanej przemysłu kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	VIII 2017	I–VIII 2017	
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100	w odsetkach	
Ogółem	110,2	108,9	100,0
w tym:			
Przetwórstwo przemysłowe	110,4	109,0	95,9
w tym:			
produkcja artykułów spożywczych	110,3	113,0	25,7
produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^A	120,2	101,1	1,4
produkcja papieru i wyrobów z papieru	110,7	102,8	12,2
poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	94,0	91,4	1,1
produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	116,4	105,2	10,8
produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	113,4	110,1	11,8
produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	102,8	112,1	1,5
produkcja wyrobów z metali ^A	111,6	116,2	10,0
produkcja maszyn i urządzeń ^A	123,6	126,0	3,4
produkcja mebli	104,2	112,2	4,3
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^A	107,4	107,7	2,5

W skali roku wyższy niż w sierpniu 2016 r., poziom produkcji sprzedanej wystąpił w 20 (spośród 30 występujących w województwie) działach przemysłu. Podwyższenie sprzedaży w sierpniu br. w odniesieniu do analogicznego okresu ub. roku odnotowano m.in.: w produkcji maszyn i urządzeń (o 23,6%), w produkcji wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny (o 20,2%) oraz w produkcji chemikaliów i wyrobów chemicznych (o 16,4).

DYNAMIKA PRODUKCJI SPRZEDANEJ PRZEMYSŁU

(przeciętna miesięczna 2010=100; ceny stałe)

Wydajność pracy w przemyśle, mierzona produkcją sprzedaną na 1 zatrudnionego, wyniosła w sierpniu br. (w cenach bieżących) 36,2 tys. zł i była wyższa niż przed rokiem (w cenach stałych) o 6,7%, przy wzroście przeciętnego zatrudnienia (o 3,3%) oraz wzroście przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto (o 6,6%).

W okresie od stycznia do sierpnia 2017 r. produkcja sprzedana przemysłu wyniosła (w cenach bieżących) 37345,8 mln zł i była (w cenach stałych) wyższa o 8,9% niż w analogicznym okresie ub. roku. Największy wpływ na wzrost produkcji w tym okresie miały działy zajmujące się m.in.: produkcją wyrobów z metali (o 16,2%) oraz produkcją artykułów spożywczych (o 13,0%). Spadek wystąpił natomiast m.in. w poligrafii i reprodukcji zapisanych nośników informacji (o 8,6%).

Na tle pozostałych województw Kujawsko-Pomorskie zajęło w sierpniu 2017 r. 8 pozycję pod względem udziału w przychodach ze sprzedaży produkcji przemysłowej kraju.

Produkcja sprzedana budownictwa (w cenach bieżących) w sierpniu 2017 r. wyniosła 539,7 mln zł. Oznacza to, że była wyższa o 22,5% niż w sierpniu 2016 r. i o 14,5% niż w lipcu br. (przed rokiem odpowiednio spadek o 19,0% i wzrost o 6,4%).

W sierpniu 2017 r. wydajność pracy w budownictwie, mierzona produkcją sprzedaną na 1 zatrudnionego, ukształtowała się na poziomie 28,3 tys. zł i była o 21,4% wyższa niż przed rokiem. Wzrost wydajności odnotowano przy wzroście przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto o 12,7% i wzroście przeciętnego zatrudnienia w budownictwie o 0,9%.

Produkcja budowlano-montażowa (w cenach bieżących) w sierpniu 2017 r. ukształtowała się na poziomie 319,0 mln zł (59,1% ogółu produkcji sprzedanej budownictwa) i była wyższa o 19,1% od uzyskanej w sierpniu 2016 r. (wówczas niższa o 24,9%). Wzrost produkcji budowlano-montażowej w skali roku odnotowano w dziale specjalistyczne roboty budowlane oraz w dziale budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej.

Dynamika i struktura produkcji budowlano-montażowej (w cenach bieżących) kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	VIII 2017	I–VIII 2017	
		analogiczny okres roku poprzedniego =100	w odsetkach
O g ó ł e m	119,1	104,7	100,0
Budowa budynków ^A	75,2	85,8	29,0
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^A	128,3	110,9	37,4
Roboty budowlane specjalistyczne ...	159,5	120,2	33,6

W porównaniu z lipcem br., produkcja budowlano-montażowa województwa kujawsko-pomorskiego zwiększyła się o 18,9%. Wzrost odnotowano w jednostkach wykonujących roboty budowlane specjalistyczne — o 34,5%, a także w podmiotach zajmujących się budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej — wzrost o 24,0%.

W okresie styczeń–sierpień br. produkcja budowlano-montażowa ukształtowała się na poziomie 1847,5 mln zł, tj. o 4,7% wyższym od notowanego przed rokiem.

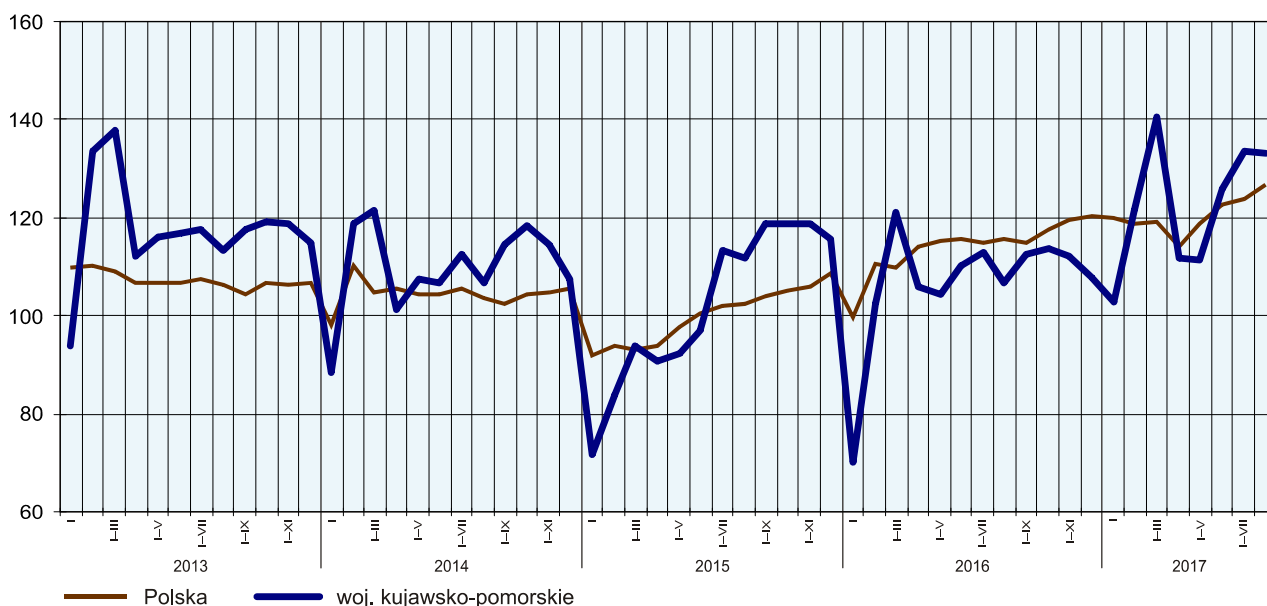
Udział produkcji budowlano-montażowej w sierpniu 2017 r. w produkcji krajowej wyniósł 4,5%, co plasuje województwo na 9 miejscu w kraju.

BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE

W sierpniu 2017 r. w porównaniu z analogicznym miesiącem ub. roku w województwie kujawsko-pomorskim zwiększyła się liczba mieszkań, których budowę rozpoczęto (wzrost o 65,3%), a także liczba mieszkań oddanych do użytkowania (o 88,4%), spadła natomiast liczba mieszkań, na realizację których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym (o 19,4%).

Według wstępnych danych⁴, w badanym miesiącu **przekazano do użytkowania** 680 lokali, czyli o 88,4% mieszkań więcej niż przed rokiem, na co wpłynął wzrost liczby mieszkań w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż i wynajem oraz indywidualnym. Najwięcej mieszkań w badanym miesiącu przekazali inwestorzy w budownictwie indywidualnym — 312 lokali (45,9% ogólnej liczby oddanych mieszkań). Ponadto oddano do użytkowania mieszkania przeznaczone na sprzedaż lub wynajem — 170 mieszkań, spółdzielcze — 106 oraz społeczne czynszowe — 92 lokale. W sierpniu br. nie oddano do użytkowania mieszkań komunalnych i zakładowych.

DYNAMIKA MIESZKAŃ ODDANYCH DO UŻYTKOWANIA
(analogiczny okres 2010=100)

Efekty budownictwa mieszkaniowego uzyskane w województwie kujawsko-pomorskim w sierpniu 2017 r. stanowiły 4,4% efektów krajowych.

Liczba mieszkań oddanych do użytkowania **w okresie styczeń–sierpień 2017 r.** kształtowała się następująco:

Wyszczególnienie	Mieszkania oddane do użytkowania			Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m ²
	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	I–VIII 2016 = 100	
O g ó ł e m	4852	100,0	124,5	92,2
Indywidualne	2660	54,8	106,4	122,9
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	1845	38,0	142,8	55,9
Spółdzielcze	106	2,2	x	59,5
Komunalne	116	2,4	892,3	46,9
Spółeczne czynszowe	120	2,5	134,8	45,5
Zakładowe	5	0,1	166,7	32,4

W okresie styczeń–sierpień 2017 r. oddano do użytkowania 4852 mieszkania, tj. o 24,5% więcej niż w analogicznym okresie ub. roku. Wzrost liczby mieszkań odnotowano we wszystkich formach budownictwa, przy czym największy w budownictwie komunalnym. *Pod względem liczby oddanych lokali Kujawsko-Pomorskie zajęło 9 pozycję wśród wszystkich województw.*

W okresie styczeń–sierpień 2017 r. **przeciętna powierzchnia** mieszkania oddanego do użytkowania wyniosła 92,2 m² i była mniejsza o 12,5 m² niż w analogicznym okresie ub. roku. Największe mieszkania

⁴ Dane meldunkowe – mogą ulec zmianie po opracowaniu sprawozdań kwartalnych.

wybudowali inwestorzy w budownictwie indywidualnym, w którym odnotowano spadek przeciętnej powierzchni zrealizowanego mieszkania.

Najwięcej mieszkań w omawianym okresie przekazano do użytkowania w: Bydgoszczy (993), Toruniu (764) i powiecie bydgoskim (540), najmniej natomiast w powiatach radziejowskim (26), wąbrzeskim (34) i sępoleńskim (55).

MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG POWIATÓW W OKRESIE STYCZEŃ–SIERPIEŃ 2017 R.

W okresie styczeń–sierpień 2017 r. mieszkania o największej przeciętnej powierzchni użytkowej powstały w powiatach: świeckim (151,9 m²), wąbrzeskim (144,9 m²), włocławskim (141,8 m²) i grudziądzkim (134,3 m²). Najmniejsze lokale przekazano w Toruniu (57,7 m²), w Bydgoszczy (62,6 m²) oraz w powiecie brodnickim (80,8 m²).

W sierpniu 2017 r. wydano **pozwolenia na budowę** lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym 636 mieszkań i było to o 19,4% mniej niż w analogicznym miesiącu ub. roku. Najwięcej pozwoleń, bo 59,0% ogólnej liczby, dotyczyło mieszkań indywidualnych.

W badanym miesiącu wzrosła w skali roku liczba **mieszkań, których budowę rozpoczęto** (o 65,3%, tj. do poziomu 899). Większość mieszkań, bo 53,6%, budowanych było w budownictwie indywidualnym.

Liczba mieszkań, na budowę których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym i mieszkań, których budowę rozpoczęto **w okresie styczeń–sierpień 2017 r.** kształtowała się następująco:

Wyszczególnienie	Mieszkania, na realizację których wydano pozwolenia lub dokonano zgłoszenia z projektem budowlanym			Mieszkania, których budowę rozpoczęto		
	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	I–VIII 2016 = 100	w liczbach bezwzględnych	w odsetkach	I–VIII 2016 = 100
O g ó ł e m	6932	100,0	129,4	6163	100,0	113,6
Indywidualne	3623	52,3	112,6	3449	56,0	113,1
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	2807	40,5	135,3	2565	41,6	121,9
Komunalne	24	0,3	36,4	36	0,6	18,7
Spółeczne czynszowe	428	6,2	x	108	1,7	145,9
Zakładowe	50	0,7	x	5	0,1	166,7

RYNEK WEWNĘTRZNY

W sierpniu 2017 r. w województwie kujawsko-pomorskim odnotowano w ujęciu rocznym spadek (w cenach bieżących) **sprzedaży detalicznej** (o 2,0%) i wzrost sprzedaży **hurtowej** (o 11,1%).

W porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku wzrost **sprzedaży detalicznej** (zrealizowanej przez przedsiębiorstwa handlowe i niehandlowe) zanotowano m.in. w grupie żywność, napoje i wyroby tytoniowe (o 4,0%). Wśród badanych grup produktów spadek w ujęciu rocznym dotyczył m.in. grup: pojazdy samochodowe, motocykle, części (o 23,5%), tekstylia, odzież, obuwie (o 3,1%) oraz prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach (o 0,4%).

W porównaniu z lipcem br. przychody ze sprzedaży detalicznej wzrosły o 0,2%. Wzrost w skali miesiąca dotyczył m.in. grupy prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach (o 17,1%) oraz żywność, napoje i wyroby tytoniowe (o 1,6%). Spadek natomiast odnotowano m.in. w grupie tekstylia, odzież, obuwie (o 13,6%) oraz pojazdy samochodowe, motocykle, części (o 12,3%).

W okresie styczeń–sierpień 2017 r. sprzedaż detaliczna była o 5,8% wyższa niż w analogicznym okresie ub. roku.

Dynamika i struktura (w cenach bieżących) sprzedaży detalicznej kształtowały się następująco:

Wyszczególnienie	VIII 2017	I–VIII 2017	
	analogiczny okres roku poprzedniego = 100	w odsetkach	
O g ó ł e m ^a	98,0	105,8	100,0
w tym:			
Pojazdy samochodowe, motocykle, części	76,5	90,0	13,7
Żywność, napoje i wyroby tytoniowe	104,0	104,9	40,2
Tekstylia, odzież, obuwie	96,9	109,4	3,0
Prasa, książki, pozostała sprzedaż w wyspecjalizowanych sklepach	99,6	107,0	2,3

^a Grupowania przedsiębiorstw dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007, zaliczając przedsiębiorstwo do określonej kategorii według przeważającego rodzaju działalności, zgodnie z aktualnym w omawianym okresie stanem organizacyjnym. Odnotowane zmiany (wzrost/spadek) sprzedaży detalicznej w poszczególnych grupach rodzajów działalności przedsiębiorstw mogą zatem również wynikać ze zmiany przeważającego rodzaju działalności przedsiębiorstwa oraz zmian organizacyjnych. Nie ma to wpływu na dynamikę sprzedaży detalicznej ogółem.

Sprzedaż hurtowa (w cenach bieżących) w przedsiębiorstwach handlowych w sierpniu 2017 r. była wyższa niż przed rokiem (o 11,1%) oraz o 9,1% w porównaniu z poprzednim miesiącem br., a w przedsiębiorstwach hurtowych odnotowano wzrost odpowiednio o 14,3% i o 12,3%.

W okresie styczeń–sierpień 2017 r. sprzedaż hurtowa w przedsiębiorstwach handlowych zwiększyła się o 8,3% w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku, a w przedsiębiorstwach hurtowych w tym samym okresie wzrosła o 10,8%.

Opracowanie merytoryczne – Kujawsko-Pomorski Ośrodek Badań Regionalnych (tel. 52 366 93 03);

Ośrodek Badań i Analiz Rynku Pracy; Wydział Badań Ankietowych, Wydział Realizacji Badań

Redakcja merytoryczna, techniczna, korekta, skład komputerowy i grafika:

Adam Mańkowski, Anna Nakielska

– Kujawsko-Pomorski Ośrodek Badań Regionalnych – pod kierunkiem Małgorzaty Rybak

Informatorium: e-mail InformatoriumUSBDG@stat.gov.pl, tel. 52 366 94 00

WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO-POMORSKIM

WYSZCZEGÓLNIENIE A – 2016 r. B – 2017 r.	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw ^a (w tys. osób)	A	248,2	248,7	248,3	248,2	248,2	248,6	248,8	247,8	248,9	248,6	248,6	249,0
	B	254,5	255,6	256,3	256,8	256,6	256,9	257,3	256,9				
poprzedni miesiąc = 100	A	101,3	100,2	99,8	100,0	100,0	100,2	100,1	99,6	100,4	99,9	100,0	100,2
	B	102,2	100,5	100,3	100,2	99,9	100,1	100,1	99,8				
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	103,2	103,0	103,0	102,9	102,8	102,8	103,1	102,4	102,7	101,9	101,8	101,7
	B	102,5	102,8	103,2	103,5	103,4	103,3	103,4	103,6				
Bezrobotni zarejestrowani (w tys. osób; stan w końcu okresu)	A	113,7	114,7	111,2	106,2	102,5	98,9	96,5	95,6	95,0	93,8	95,2	98,5
	B	103,3	102,5	98,7	93,0	89,5	85,8	84,8	83,8				
Stopa bezrobocia ^b (w %; stan w końcu okresu)	A	13,8	13,9	13,5	13,0	12,6	12,2	11,9	11,8	11,7	11,6	11,7	12,1
	B	12,5	12,4	11,9	11,3	10,9	10,5	10,4	10,3				
Oferty pracy (zgłoszone w ciągu miesiąca)	A	5537	8304	9415	8811	7352	8949	7446	8208	8773	7178	6165	4481
	B	7506	8044	10771	7919	8966	9039	8861	7658				
Liczba bezrobotnych na 1 ofertę pracy (stan w końcu okresu)	A	29	23	20	19	20	15	16	16	14	19	18	30
	B	18	18	15	17	13	12	13	13				
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw ^a (w zł)	A	3413,49	3400,15	3598,97	3535,37	3452,77	3626,15	3610,56	3555,03	3620,70	3604,38	3642,34	3827,56
	B	3631,58	3619,75	3851,35	3757,51	3726,11	3868,28	3903,58	3836,42				
poprzedni miesiąc = 100	A	92,2	99,6	105,8	98,2	97,7	105,0	99,6	98,5	101,8	99,5	101,1	105,1
	B	94,9	99,7	106,4	97,6	99,2	103,8	100,9	98,3				
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	103,3	103,6	101,5	103,7	102,4	103,9	101,6	104,6	103,7	103,6	104,5	103,4
	B	106,4	106,5	107,0	106,3	107,9	106,7	108,1	107,9				
Wskaźniki cen:													
towarów i usług konsumpcyjnych ^c :													
analogiczny okres poprzedniego roku = 100	A	.	.	99,2	.	.	99,2	.	.	99,4	.	.	100,3
	B	.	.	101,9	.	.	101,8	.	.				

^a W przedsiębiorstwach, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Udział zarejestrowanych bezrobotnych w cywilnej ludności aktywnej zawodowo, szacowanej na koniec każdego miesiąca. ^c W kwartale.

WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO-POMORSKIM (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE A – 2016 r. B – 2017 r.	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Wskaźniki cen (dok.):												
skupu ziarna zbóż:												
poprzedni miesiąc = 100	A 99,0	95,9	98,3	99,1	102,0	99,7	97,3	97,1	102,6	97,5	102,9	107,7
	B 101,4	100,8	102,9	98,5	102,0	100,2	94,4	93,6				
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A 93,5	91,1	91,7	93,1	101,6	99,3	94,5	94,9	95,8	92,4	92,3	98,6
	B 101,0	106,2	111,1	110,5	110,5	111,1	107,8	103,9				
skupu żywca rzeźnego wołowego (bez cieląt):												
poprzedni miesiąc = 100	A 98,5	98,8	94,6	104,9	101,6	100,2	96,2	102,0	100,2	98,5	97,9	109,6
	B 101,9	99,0	97,3	99,1	102,8	99,4	97,1	105,0				
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A 102,9	95,8	91,5	98,1	98,4	97,1	99,2	98,9	102,0	98,4	91,3	102,2
	B 105,8	106,1	109,1	103,0	104,2	103,3	104,3	107,3				
skupu żywca rzeźnego wieprzowego:												
poprzedni miesiąc = 100	A 103,4	105,0	101,5	98,2	109,3	108,7	107,9	99,7	100,8	94,2	99,1	102,1
	B 97,0	98,0	103,2	108,8	101,1	102,4	97,9	99,5				
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A 97,9	94,2	95,5	93,7	107,4	110,7	120,7	120,7	114,7	115,1	129,4	132,7
	B 124,6	116,3	118,3	131,1	121,3	114,3	103,7	103,5				
Relacje cen skupu ^a żywca wieprzowego do cen targowiskowych żyta	A 6,5	6,9	6,9	6,9	7,7	8,0	9,0	9,7	9,2	8,7	8,3	8,7
	B 8,2	8,1	8,3	8,9	9,2	9,3	9,0	8,7				
Produkcja sprzedana przemysłu ^b (w cenach stałych):												
poprzedni miesiąc = 100	A 71,5	109,4	110,1	93,2	96,5	109,1	89,9	107,9	105,1	100,9	100,9	96,1
	B 98,7	99,7	117,5	84,8	105,0	102,5	96,5*	105,3				
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A 94,8	107,9	102,9	102,6	102,9	103,8	93,4	107,3	95,7	99,0	100,4	84,3
	B 116,2	105,9	113,0	102,8	111,9	105,2	113,0*	110,2				
Produkcja budowlano-montażowa ^b (w cenach bieżących):												
poprzedni miesiąc = 100	A 27,5	135,8	110,8	95,4	109,4	128,1	83,4	113,8	129,0	77,8	106,6	166,2
	B 26,6	116,4	163,7	88,5	113,2	127,3	86,9	118,9				
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A 88,5	132,4	108,6	68,1	76,8	91,9	79,7	75,1	83,6	67,6	71,4	93,5
	B 90,5	77,6	114,6	106,3	110,0	109,4	114,0	119,1				

a Ceny bieżące bez VAT. b W przedsiębiorstwach, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

WYBRANE DANE O WOJEWÓDZTWIE KUJAWSKO-POMORSKIM (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE A – 2016 r. B – 2017 r.		I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
Mieszkania oddane do użytkowania (od początku roku)	A	501	988	1725	2188	2476	3055	3536	3897	4414	4874	5508	6262
	B	732	1171	2004	2313	2649	3482	4172*	4852				
analogiczny okres poprzedniego roku = 100	A	98,0	122,6	129,2	116,8	113,1	113,7	99,9	95,4	94,9	95,5	94,5	93,3
	B	146,1	118,5	116,2	105,7	107,0	114,0	118,0	124,5				
Sprzedaż detaliczna towarów ^a (w cenach bieżących):													
poprzedni miesiąc = 100	A	81,7	101,9	114,8	102,4	94,1	100,9	102,5	102,8	96,6	106,0	99,2	105,3
	B	85,2	96,2	124,3	97,9	94,9	97,1	99,3	100,2				
analogiczny miesiąc poprzedniego roku = 100	A	107,4	108,6	104,8	107,0	106,7	105,0	108,6	110,3	107,2	101,7	111,5	104,7
	B	109,2	103,1	111,7	106,9	107,7	103,7	100,6	98,0				
Wskaźnik rentowności obrotu w przedsiębiorstwach ^b :													
brutto ^c (w %)	A	.	.	6,5	.	.	6,1	.	.	5,9	.	.	5,2
	B	.	.	5,6	.	.	5,2	.	.	.	.	.	.
netto ^d (w %)	A	.	.	5,6	.	.	5,5	.	.	5,3	.	.	4,6
	B	.	.	4,8	.	.	4,5	.	.	.	.	.	.
Nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw ^b (w mln zł; ceny bieżące)													
	A	.	.	469,1	.	.	1174,5	.	.	1982,0	.	.	2998,3
	B	.	.	988,5	.	.	1744,9	.	.	.	.	.	.
analogiczny okres poprzedniego roku = 100 (ceny bieżące)	A	.	.	74,5	.	.	79,0	.	.	68,5	.	.	73,3
	B	.	.	210,7	.	.	148,6	.	.	.	.	.	.
Podmioty gospodarki narodowej ^e w rejestrze REGON (stan w końcu okresu)													
	A	193413	193596	193754	193799	194185	193485	193584	193674	193802	194010	194036	194099
	B	193574	193500	193887	194149	194465	194807	194957	195381				
w tym spółki handlowe	A	15566	15644	15755	15858	15952	16081	16187	16273	16345	16443	16529	16644
	B	16729	16818	16937	17032	17084	17163	17253	17344				
w tym z udziałem kapitału zagranicznego	A	1857	1861	1867	1863	1869	1872	1876	1880	1885	1890	1901	1908
	B	1908	1909	1922	1921	1924	1927	1933	1936				

a W przedsiębiorstwach, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. b W przedsiębiorstwach, w których liczba pracujących przekracza 49 osób; dane są prezentowane narastająco. c Relacja wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności. d Relacja wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności. e Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

* Dane zostały zmienione w stosunku do wcześniej publikowanych.